

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi Dersine Yönelik Görüşleri¹

Sibel OĞUZ², Emine AVCI³

Özet

Okul Deneyimi dersi, öğretmen adaylarının uygulama yapacağı okulu, öğrencileri, programı ve öğretmenleri genel olarak tanıyabilmesi gözlem ve görüşmelere dayalı bir derstir. Bu bağlamda, Okul Deneyimi dersinin amaçlarının verimli bir şekilde uygulanabilmesi için fakülte öğretmen adaylarına, uygulama okulu rehber öğretmenlerine, fakülte koordinatör ve öğretim elamanlarına önemli sorumluluklar düşmektedir. Uygulamanın başarılı olabilmesi için öğretmen adaylarının bu mesleğe istekli olması, ortamda oluşan sorunlara yerinde çözümler getirmesi gerekmektedir. Bu kapsamda Okul Deneyimi dersi öğretmen adaylarının öğretmenlik görevine başlamadan önce, okulu, öğrencileri, programı ve öğretmenleri tanımalarında önemli bir yere sahiptir. Bu durumda öğretmen adaylarının Okul Deneyimi yaşantıları hakkında fikirler alınması önem taşımaktadır. Bu araştırmada Kastamonu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Programında öğrenim gören öğretmen adaylarının Okul Deneyimi dersine yönelik görüşleri nelerdir sorusu temel problem olarak ele alınmıştır. Araştırma soruları doğrultusunda veri toplamak amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmıştır. Katılımcılara açık uçlu 4 soru sorulmuştur. Bu araştırmadan elde edilen veriler, içerik analizi ile kodlama yapılarak çözümlenmiştir. Araştırmada öğretmen adaylarının Okul Deneyimi dersini karşı olumlu bir bakış açısına sahip oldukları, öğretmen, öğrenci, okulun fiziki yapısı ve okul idaresiyle sorun yaşamadıkları, Okul Deneyimi dersi uygulama saatlerini yeterli buldukları görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Okul Deneyimi, Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayı, Görüş.

Abstract

School experience is a course which based on the interviews and observations of teacher candidates. Via this course, teacher candidates may recognize the students, teachers, program and school. In this sense, teacher candidates of faculty, guidance counselors, instructors and coordinators of faculty have considerable responsibilities for productive practicing of the aim of school experience course. For successful application, teacher candidates must willing to this profession and solve the problem with appropriately in the environment. In this respect, school experience course has an important place for teacher candidates to know the students, school, program and teachers before being a teacher. In this case, getting teacher candidates' opinions about the school experience is an importance. Essential problem of this research is that opinions about the School Experience course of teacher candidates who study in Social Science Teaching Program in Education Faculty, Kastamonu University. This research consists of semi-structured interview forms and qualitative study. 4 open-ended questions asked to participants. Teacher candidates' views were analyzed by using content analysis with coding. It is showed that the teacher candidates had positive point of view to School Experience course and they did not have trouble with teacher, student, physical structure of school and school administration and practicing hour of School Experience course was found enough.

Key Words: School Experience, Teacher Candidate of Social Sciences, Opinion.

GİRİŞ

Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de en çok tartışılan konulardan biri eğitimin niteliği konusudur. Eğitimin niteliğini belirleyen unsurların başında ise öğretmen gelir. Öğretmen niteliğini yükseltmek ise öğretmen yetiştirme çalışmalarına verilecek önem ile mümkün olmaktadır (Özdemir & Çanakçı, 2005:73).

1982 yılında 41 sayılı kararname ile öğretmen yetiştirme sorumluluğu MEB'den alınarak YÖK'e devredilmiştir. Öğretmen yetiştirme sorumluluğundaki bu görev

¹ II. Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumunda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

² Yrd. Doç. Dr., Kastamonu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, soguz@kastamonu.edu.tr

³ Arş. Gör., Kastamonu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, eavci@kastamonu.edu.tr

değişikliğinin altında yatan en önemli nedenlerden birisi öğretmen yetiştirme kaynağının tutarlılığı olmayan çeşitlilikten ve düzensizlikten kurtarılarak ülkeyi çağdaş dünya normlarında bir sisteme kavuşturmasıdır. YÖK'ün öğretmen yetiştirmedeki en büyük atılımı, YÖK-Milli Eğitimi Geliştirme Projesi kapsamında Fakülte- Okul işbirliğidir (Yapıcı ve Yapıcı, 2004: 54-55). Bu projede Eğitim Fakültesi-Uygulama Okulu İşbirliği'nin amacı şöyle ifade edilmiştir: Öğretmen adaylarının kazanmış oldukları alan bilgisi, mesleki bilgi ve becerilerini etkili, verimli güvenli olarak uygulamaları ve geliştirmeleri için görev ve sorumluluklarının eğitim fakültesi ile uygulama okulu arasında paylaşılmasını sağlamaktır. Bu uygulamanın sonunda öğretmen adayının öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği yeterlilikleri geliştirmesi, kendi alanındaki okul eğitimi programında yeterlilikleri tam olarak öğrenebilmesi kullanılan ders kitaplarını ve öğrenci değerlendirme teknikleri hakkında yorum yapabilmesi, eğitim ortamlarında uygulayabilme becerisi kazanmaları ve uygulama sırasında edindiği deneyimleri çevresi ile paylaşıp öğretmenlik mesleği ile ilgili olumlu tutumlar geliştirmesi beklenir (YÖK, 1998-1999; Baytekin, Kıyıcı ve Horzum, 2002; Yapıcı ve Yapıcı, 2005: 55). Bu beklentilerin karşılanmasını sağlayan eğitim fakültelerinde verilen Okul Deneyimi dersi önem kazanmaktadır.

MEB (1998), öğretmen adaylarının milli eğitim bakanlığına bağlı eğitim-öğretim kurumlarında yapacakları öğretmenlik uygulamasına ilişkin yönergede Okul Deneyimi derslerini şu şekilde tanımlamıştır: "Okul Deneyimi öğretmen adaylarına, okul örgütü ve yönetimi ile okullardaki günlük yaşamı tanıma, eğitim ortamlarını inceleme, ders dışı etkinliklere katılma, deneyimli öğretmenleri görev başında gözleme, öğrencilerle bireysel ve küçük gruplar halinde çalışma ve kısa süreli öğretmenlik deneyimleri kazanma olanağını veren, onların öğretmenlik mesleğini doğru algılayıp benimsemelerini sağlayan fakülte öğretim programında yer alan dersleri ifade eder."

Bu ders, öğretmen adayları öğretmenlik mesleğiyle tanışmalarını sağlamaya yöneliktir. Öğretmen adayı bu derste, 1 saat öğretim elemanı ile fakültede seminer, 4 saat de uygulama öğretmeniyle gözlemler yapar. Okul Deneyimi-I dersi öğretmen adaylarının uygulama yapacakları okulu, öğrencileri, programı ve öğretmenleri yakından tanımaları için gözlem ve görüşmelere dayalı etkinlikler ile gerçekleşir. Gözlem ağırlıklı bir ders olan Okul Deneyimi dersinde, öğretmen adayının okulu, öğrencileri ve öğretmenlik mesleğini değişik yönleriyle tanıması ve diğer derslere temel oluşturması, hizmet öncesinde öğretmen adaylarının ileride görev yapacakları okul ve sınıf ortamını daha iyi tanıyarak okuldaki yapılanmayı kavraması, okuldaki birim ve unsurları tanıması ve öğretmenlik için gerekli olan bilgi ve beceriyi kazandırma, gerek duyacakları mesleki yeterlikleri oluşturma ve adayın meslek hayatına iyi organize edilmiş bir şekilde başlaması amaçlanmaktadır (YÖK/Dünya Bankası, 1998: 33-34, Ergüneş, 2005, Yapıcı ve Yapıcı, 2005: 55).

Okul deneyimi uygulamaları, öğrencilerin yaş, yetenek, özel ihtiyaçlarına uyarlayabilecekleri çeşitli öğretim teknikleri geliştirmelerinde yardımcı olabilmektedir. Ayrıca öğretmen adayları, etkili bir okul ortamı oluşturulmasına katkıda bulunabilecek anlayış ve tutumlara sahip, iyi birer öğretmen olabilecek hale getirilmesi hedeflenmektedir. Öğretmen adayları tarafından gerçekleştirilen etkinlikler ve yerine getirilen görevler, onların deneyimli öğretmenleri görev başında gözlemlenmelerine, bireysel ve küçük gruplarla çalışmalarına ve kısa sürelerle öğretmenlik deneyimi kazanmalarına olanak tanımaktadır (Ergüneş, 2005).

Öğretmen adayları, öğretim elemanı ve uygulama öğretmeni ile iletişim kurarak Okul Deneyimi-I dersi kapsamında belirlenen etkinlikleri gerçekleştirmektedir. Bu ders kapsamında, dönem planı, öğretmenin okuldaki bir günü, öğrencinin okuldaki bir günü, bir öğrencinin incelenmesi, öğretim yöntemleri, yan branşınız da öğretim yöntemleri, derslerin gözlenmesi, yan branşınızda derslerin gözlenmesi, dersin yönetimi ve sınıf kontrolü, soru sormayı gözleme, okulda araç-gereç ve yazılı kaynaklar, okul müdürü ve okul kuralları, okul ve toplum, mikro öğretim teknikleri ve okul deneyimi çalışmalarının değerlendirilmesi

gibi etkinlikler yer almaktadır (YÖK/Dünya Bankası, 1998: 33-34). Bu anlamda Okul Deneyimi dersi, öğretmen eğitiminin önemli bir ögesidir. Öğretmen adayı bu ders ile profesyonel öğretmenlik deneyimlerini (Ballantyne ve Mylonas, 2001: 263) gerçekleştirmeye fırsat bulmaktadır.

Okul Deneyimi süresince, her haftanın belli gününü okulda geçirecek olan öğretmen adayları sınıftaki öğrencileri tanımaya başlamaktadır. Öğretmen adayı öğretim hizmetinin niteliğine göre öğrenme ünitesi veya ünitelerindeki etkinlikler ile karşılaşmaktadır. Okul Deneyimi dersi süresinde, öğretmen adayına etkili sınıf atmosferlerini görebilme olanağı ve sınıfta olup bitenlerin bütün yönleriyle fark edebilme yeteneğini sağlayabilmektedir. Böylelikle deneyim kazanmış öğretmenlerin sınıf uygulamalarını gözlem ve değerlendirme yapma becerilerini geliştirebilmesinde önem taşımaktadır (Saraç, 2004). Ayrıca, Lyhty ve Kaikkonen (2014) iyi bir öğretmen olabilmenin en iyi yolunun bireyin kendi deneyimi ile ilgili olduğunu belirtmektedir. Dolayısıyla bu deneyimin öğretmen adayları için ne kadar önemli olduğu açıkça görülmektedir.

Yıldız (2002)'a göre Okul Deneyimi dersini tamamlayan bir öğrenci aşağıdaki özellikleri kazanmış olmalıdır:

- Okul organizasyonunu ve öğretmenliği sistemli bir yaklaşımla tanımış olma,
- İyi düzenlenmiş öğretmenlik deneyimleri aracılığıyla, öğretim programı kapsamındaki öğrenme-öğretme etkinliklerini gerçekleştirmek için gerekli mesleki yeterlikleri kazanmaya başlamış olma,
- Öğrenme, gelişme bakımından öğrenciler arasındaki bireysel farklılıklar konusunda deneyim kazanmış olma,
- Uygulama okulundaki öğretmenlerle işbirliği yapmış olma ve okulda etkili bir biçimde çalışmak için gerekli kişisel becerileri geliştirmiş olma,
- Okulun organizasyonu, yönetimi ve okuldaki günlük işler ile okulda bulunan kaynaklar üzerinde bilgi sahibi olma.

Okul Deneyimi dersine ilişkin hem öğrencilerin hem öğretim elemanlarının hem de uygulama öğretmenlerinin birleştiği ortak problemler (<http://www.meb.gov.tr>), Okul Deneyimi uygulama süresince fakülte'deki derslerin yoğun olması, uygulama süresinin kısa olması, uygulama okullarına, köy okullarının da dahil edilmesi gerektiği, fakülte'den daha çok rehber öğretim elemanı görevlendirilerek öğretmen adaylarının daha sıkı izlenmesi gerektiği, uygulamanın veriminin artırılması için fakülte-okul işbirliğinin daha da güçlendirilmesinin gerekli olduğu, şeklinde ifade edilmektedir (Yapıcı ve Yapıcı, 2005: 56). Bu bağlamda Fakülte-Okul işbirliği çerçevesinde Okul deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması derslerinin amacına ulaşması nitelikli öğretmen yetiştirilmesi açısından oldukça önemlidir. Sürecin doğru işleyip işlemediği, hedeflenen kazanımların kazanılıp kazanılmadığı konusunda uygulamanın en önemli ögesi olan öğretmen adaylarının görüşlerinin saptanması eksikliklerin giderilmesi için önem taşımaktadır (Özçelik, 2012: 518). Bu gereklilikten hareketle hazırlanan bu çalışma, Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının Okul Deneyimi dersi ile ilgili görüşleri saptanmaya ve öneriler sunulmaya çalışılmıştır.

YÖNTEM

Okul Deneyimi dersine yönelik Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının görüşlerini değerlendirmek amacıyla yapılan bu araştırma tarama modelinde olup, betimsel bir çalışmadır. Kaptan (1998), olayların, objelerin, varlıkların, kurumların, grupların ve çeşitli alanların ne olduğunu betimlemeye, açılmaya çalışan çalışmaları betimsel çalışmalar olarak ifade eder.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada, veri toplama aracı olarak nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmelerde belirlenmiş sorular bulunmaktadır. Bunun yanında görüşülen bireyin cevaplarına belirli bir sınır getirilemez (Şimşek & Yıldırım: 2005). Katılımcılara 4 soru sorulmuştur. Ölçme aracı, çalışma öncesinde yapılan pilot uyguma sonuçları, araştırmacıların ve alan uzmanlarının görüşleri doğrultusunda geliştirilmiştir. Araştırmada şu sorulara cevap aranmıştır:

1. Okul Deneyimi dersi hakkında görüşleriniz nelerdir?
2. Okul Deneyimi stajı sırasında yaşadığınız sorunlar nelerdir? Açıklayınız.
3. Okul Deneyimi dersi ile ilgili uygulama saatleri yeterli mi?
4. Okul Deneyimi dersi ile ilgili çözüm önerileriniz nelerdir?

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2012-2013 eğitim öğretim yılı bahar dönemi Kastamonu Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dalında öğrenim gören 4. sınıf öğretmen adaylarından toplam 73 öğrenci oluşturmaktadır.

Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen veriler, içerik analizi ile kodlama yapılarak çözümlenmiştir. İçerik analizi; verilerin kodlanması, kategorilerin (temaların) bulunması, kodların ve temaların organize edilmesi, bulguların tanımlanması ve yorumlanması olmak üzere dört aşamada gerçekleşmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 1999: 158-175). Bu nedenle, araştırma verilerinin çözümlenmesi sürecinde, öğretmen adaylarının her bir soruya verdikleri yanıtlar, araştırma amaçlarına göre kodlanmıştır. Verilerden hareketle, kodların benzerlik ve farklılıkları, birbiriyle ilişkili olmaları dikkate alınarak kategoriler oluşturulmuş ve her bir öğrencinin görüşü ilgili kategorilere yerleştirilmiştir. Araştırmanın sonuçlarına ilişkin ulaşılan kategoriler ve frekanslar tablolar halinde çalışmada sunulmuştur. Araştırmaya katılan öğretmen adayları için K1, K2, K3,...,K73 kodları kullanılmıştır.

BULGULAR ve YORUM

Bu bölümde 4.sınıf Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının Okul Deneyimi dersine yönelik görüşleri ile ilgili bulgulara yer verilmektedir. Birinci alt problem cümlesi olan "Okul Deneyimi dersi hakkında görüşleriniz nelerdir?" sorusuna öğretmen adaylarının vermiş olduğu görüşler Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Okul Deneyimi Dersi Hakkında Öğretmen Adaylarının Görüşlerine Ait İstatistiksel Verileri

Görüş	Cinsiyet				Toplam
	Erkek		Kadın		
	f	%	f	%	
Ders süresi artırılması	1	16,6	5	83,4	6
Tecrübe kazanma	13	65	7	35	20
Zaman alıcı	1	25	3	75	4
Öğretmenliğin ilk adımı	4	57,2	3	42,8	7
Yararlı bir ders	8	80	2	20	10
Etkili ve güzel	1	100	-	0	1
Öğretmenliğe hazırlık	1	10	9	90	10
Gereksiz	7	100	-	0	7
Gerekli	-	0	7	100	7
Verimsiz	1	100	-	0	1
Amacına göre yapılmayan	2	69,7	1	30,3	3
Stajyere değer verilmeyen	-	0	2	100	2
Düzensiz yapılan	1	100	-	0	1

Tablo 1. incelendiğinde öğretmen adaylarının büyük çoğunluğunun Okul Deneyimi dersine “tecrübe kazanma ve yararlı bir ders” olarak baktıkları görülmüştür. Öğretmen adaylarının bir kısmı ise Okul Deneyimi dersini “zaman alıcı, gereksiz ve düzensiz” yapılan bir ders olarak görmektedirler. Buna göre, öğretmen adaylarının çoğunluğunun Okul Deneyimi dersine olumlu bir bakış açısıyla baktıkları söylenebilir. Buyurgan (2001)’ in araştırmasında da Okul Deneyimi I dersinin verimli olduğu görülmüştür. Bu çalışmada, öğrenciler meslekleri ile ilgili birçok konuda yaşayarak yerinde gözlem yapma, öğrenme olanağı bulmuş olduklarını görmüşler, kendilerini bu görevi yapıp yapmayacakları konusunda sorgulayabilmişlerdir. Köroğlu ve diğerleri (2000)’de yaptıkları çalışmada bu bulgulara benzer olarak, öğretmen adaylarının büyük bir kısmı (% 89), Okul Deneyimi derslerinde temel öğretmenlik becerilerinde deneyim kazandıkları düşüncesindedirler. Fakat bu duruma, Uslu (2001)’nun; öğretmen adaylarının mesleğe ilişkin algı ve tutumlarında Okul Deneyimi dersinden sonra anlamlı bir değişim gözlenmediğini belirten araştırma bulgusuyla ters düşmektedir. Bu çalışmaya katılan Sosyal Bilgiler öğretmen adayları ise bu durumu:

“Tecrübe her zaman öğrenmenin en etkili yollarındandır. Gözlem yapmak, oradaki ortamın içinde bulunmak, gözlemlemek kendince problemler bulmak öğretmenlik için önemli bir adımdır.”

“Okul Deneyimi öğretmenliğe adımın ilkidir. Onun için önemlidir.”

“Bizi öğretmenliğe hazırladığı için gerekli bir ders. Bu sayede mesleğimiz hakkında deneyim kazanıyoruz.”

“Okul Deneyimi bir öğretmen adayı için hence çok önemlidir. Çünkü kişi sürecin içinde olunca daha kalıcı olur. Deneyim öğretmen adayı için çok önemlidir. Mesleği öğrenmenin en önemli tarafı işin içinde olmaktır.” şeklinde belirtmiştir.

İkinci alt problem cümlesi olan “Okul Deneyimi stajı sırasında yaşadığınız sorunlar nelerdir? Açıklayınız.” sorusuna öğretmen adaylarının vermiş olduğu cevaplarda öğrencilerle, uygulama öğretmenleriyle, okulun fiziki yapısıyla ve okulun idarecileri ile ilgili çeşitli görüşler ortaya atılmıştır. Bu görüşler aşağıdaki Tablolarda ifade edilmiştir.

Tablo 2. Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi Stajı Sırasında Öğrencilerle Yaşadıkları Problemlere İlişkin İstatistiksel Verileri

Öğrencilerle Yaşanan Sorunlar	Cinsiyet				Toplam
	Erkek		Kadın		
	f	%	f	%	
Disiplin sorunları	3	23,3	4	76,7	7
Öğretmen olarak değer verilmeme	4	27,4	7	72,6	11
Söz dinlememe	2	50	2	50	4
İletişim problemi	10	100	-	0	10
Saygılı davranma	7	72,6	4	27,4	11
Öğrenci olarak görülme	-	0	2	100	2
Ciddiye alınmama	1	20	4	80	5
Sorun yok	13	43,3	10	56,5	23

Tablo 2. incelendiğinde öğretmen adaylarının Okul Deneyimi dersine yönelik öğrencilerle yaşadıkları sorunlar büyük bir kısmının “iletişim problemi” ve “saygılı davranma” konusunda oldukları görülmüştür. Büyük bir kısmı da sorun yaşamadıklarını belirtmişlerdir. Tablo 2.’ye göre, öğretmen adaylarının Okul Deneyimi stajı sırasında öğrencilerle yaşadıkları en fazla problemin “iletişim problemi” olduğu söylenebilir. Şimşek (2013)’ in benzer bir çalışmasında da öğretmen adaylarının %87’si öğrencilerle sorun yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Bu sorunlara bakıldığında ise öğrencilerin aday öğretmenleri saymadıkları sonucu ile karşılaşılmaktadır. Yapılan bu çalışma ile Şimşek’in çalışmasından benzer sonuçlar çıkması önem taşımaktadır. Bu çalışmadaki öğretmen adayları:

“Öğrencilerle iletişim sorunu yaşıyoruz. Stajyer olduğumuz için yeterince önemsenmiyoruz.”

“Öğrencilerle olan sorunlardan en önemlisi öğrencilerin stajyer öğretmenleri dinlememesidir.”

“Öğrencilerle, öğretmen-öğrenci diyalogunu tam olarak kuramamak. Çünkü bize tam olarak öğretmen gözüyle bakmıyorlar.”

“Öğrencilere söz geçirmekte sorun yaşıyoruz. Devam sorunu oluyor.” gibi ifadelerle belirtmişlerdir.

Tablo 3. Öğretmen Adaylarının Uygulama Öğretmeniyle İlgili Görüşlere İlişkin İstatistiksel Verileri

Uygulama Öğretmeniyle Yaşanan Sorunlar	Cinsiyet				Toplam
	Erkek		Kadın		
	f	%	f	%	
Değer verilmeme	2	33,2	4	66,4	6
Yardımcı olunmama	3	75	1	25	4
Öğretmen olarak görmeme	2	50	2	50	4
Meslekten soğutma	2	100	-	0	2
İlgilenmeme	3	75	1	25	4
Sorun yok	27	49,5	26	50,5	53

Tablo 3.'e göre, öğretmen adaylarının uygulama öğretmeniyle yaşadıkları sorunlara bakıldığında hem erkek (27) hem de kız (26) öğrencilerin büyük çoğunluğu sorun yaşamadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmen adaylarının bir kısmı ise (2 erkek öğretmen adayı) uygulama öğretmeniyle yaşanan sorunların “meslekten soğutmaya” neden olduğunu ifade etmişlerdir. Tablo 3.'e bakıldığında öğretmen adaylarının uygulama öğretmenleriyle sorun yaşamadıkları söylenebilir. Azar (2003)' in çalışmasında da benzer sonuçlar görülmektedir. Bu çalışmada ise öğretmen adaylarından bazıları araştırma sorusunu şu şekilde cevaplamışlardır:

“Uygulama öğretmenimiz gayet iyi. Cana yakın, insancıl, efendi. Her türlü konuda yardımcı olan bir insan. Bunu benim gibi kendi öğrencileri de görüyor. Kime sorduysam anlata anlata bitiremedi.”

“Uygulama öğretmenleriyle herhangi bir sorun yok.”

“Uygulama öğretmenleriyle çok fazla sorun yaşamadım birebir. Fakat uygulama öğretmenlerinin öğrencilere davranışları bazen sorun yaratıyor.”

“Uygulama öğretmenleriyle iletişimim gayet iyi. Bizlere çok yardımcı oluyor.”

Tablo 4. Öğretmen Adaylarının Okulun Fiziki Yapısına İlişkin İstatistiksel Verileri

Fiziki Yapıya İlişkin Sorunlar	Cinsiyet				Toplam
	Erkek		Kadın		
	f	%	f	%	
Küçük	2	28,5	5	71,5	7
Yetersiz	3	75	1	25	4
Donanımsız	3	50	3	50	6
Stajyerlere yer ayrılmaması	3	60	2	40	5
Sorun yok	27	54	23	46	50

Tablo 4. incelendiğinde öğretmen adaylarının büyük bir çoğunluğu okulun fiziki yapısına ilişkin sorunlara “sorun yok” şeklinde cevap vermişlerdir. Öğretmen adaylarının en az yaşadıkları sorun ise “stajyerlere yer ayrılmaması” şeklinde cevap vermişlerdir. Buna göre, öğretmen adaylarının okulun fiziki yapısına ilişkin sorun yaşamadıkları söylenebilir. Şimşek (2013)' in yaptığı çalışmada ise öğretmen adayları, sınıfların kalabalık olması nedeni

ile öğrencilerin sıkıştırılarak ya da yerinden kaldırılarak öğretmen adaylarının oturtulması uygulama süresinde, öğretmen adaylarının ders hazırlamak ya da dinlenmek için kullanabilecekleri fiziki mekânlarının olmaması nedeniyle sürekli ve zorunlu olarak öğrenci ile aynı mekânları kullanmaları öğretmen adaylarının okuldaki saygınlığının azalmasına yol açtığı şeklinde görüşler ileri sürmüşlerdir. Yapılan bu çalışmada da öğretmen adayları stajyerlere yer ayrılmaması üzerine görüş bildirmişlerdir. Ergünes (2005)' in yaptığı çalışmada da öğrencilerin hazırladıkları Okul Deneyimi dosyalarında etkinlik kapsamında okul sorunlarına değinmedikleri belirlenmiştir. Öğretmen adaylarından bazılarının araştırma sorusuna verdikleri cevaplar şunlardır:

“Okulun fiziki yapısıyla ilgili bir sıkıntı yaşamadım.”

“Okulun fiziki yapısı çok iyi. Güneş alma durumu, okulun sıcaklığı, temizliği gayet iyi. Dersliklerde projeksiyon, beyaz tahta, dolaplar, askılıklar kısacası her şey mevcut.”

Tablo 5. Öğretmen Adaylarının Okul İdaresiyle İlgili Görüşlere Ait İstatistiksel Verileri

Okul İdaresiyle İlgili Sorunlar	Cinsiyet				Toplam
	Erkek		Kadın		
	f	%	f	%	
Değer verilmeme	1	100	-	0	1
Otoriter tavır	7	100	-	0	7
Yardımcı olma	2	66,6	1	33,3	3
İlgilenmeme	2	40	3	60	5
İletişim Problemi	2	66,6	1	33,3	3
Kılık- kıyafet	1	50	1	50	2
Sorun yok	24	49,9	25	50,1	49

Tablo 5.'e göre, öğretmen adaylarının okul idaresiyle yaşadıkları sorunlar incelendiğinde öğretmen adaylarının çoğunluğu (24 erkek, 25 kadın) “sorun yok” şeklinde cevap vermişlerdir. Öğretmen adaylarının en az üzerinde durdukları nokta (1 erkek) ise, okul idaresi tarafından “değer verilmeme” konusudur. Tablo 5 incelendiğinde öğretmen adaylarının okul idaresiyle sorun yaşamadıkları söylenebilir. Ancak yapılan çalışmada uygulama kontrollerinin yapılmadığına dair görüşler ortaya çıkmıştır. Benzer bir çalışmada (Azar, 2003) aday öğretmenlerinin kendilerinin yaptıkları işlerle ilgili olarak belirli zamanlarda kontrollerin yapılmadığı düzenli olarak fakülte öğretim elemanların kontrollerini yapmaları önerilmektedir. Şimşek (2013)'in öğretmen adaylarının okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinde karşılaştıkları güçlüklerle ilgili algılarının belirlenmesi çalışmasında “Okul idaresi ile uygulama sürecinde karşılaştığımız güçlükler nelerdir?” sorusuna öğretmen adaylarının % 50'si olumlu yanıt verirken % 50'si ise bu soruya olumsuz görüş bildirmiştir. Öğretmen adayları bu durumu:

“Okulun idarecileri ile kesinlikle sorun yaşamadım.”

“Okulun idarecileri ile sıkıntı yaşadığımı düşünmüyorum.”

“Okulun idarecileri ile hiçbir sorunum yok.” şeklinde ifade etmişlerdir.

1. Sizce Okul Deneyimi dersi ile ilgili uygulama saatleri yeterli mi? sorusuna öğretmen adaylarının vermiş olduğu görüşlere aşağıda yer verilmiştir:

Tablo 6. Okul Deneyimi Dersi İle İlgili Uygulama Saatlerine Ait İstatistiksel Verileri

Uygulama Saatleri	Cinsiyet				Toplam
	Erkek		Kadın		
	f	%	f	%	
Yeterli	33	57,8	24	42,2	57
Yetersiz	7	46,2	8	52,8	15

Tablo 6.'ya bakıldığında öğretmen adayları (33 erkek, 24 kadın) Okul Deneyimi dersi uygulama saatlerini yeterli bulmaktadır. 15 öğretmen adayı (7 erkek, 8 kadın) ise, Okul Deneyimi dersi uygulama saatlerini yetersiz görmektedirler. Buna göre, öğretmen

adaylarının çoğunluğunun Okul Deneyimi dersi uygulama saatlerini yeterli gördükleri söylenebilir. Aydın ve Selçuk (2007)'un öğretmen adaylarının "Okul Deneyimi II" dersine ilişkin görüşleri (Yüzüncü Yıl Üniversitesi Örneği) çalışmasında ise öğretmen adaylarının yaklaşık %60'lık bir kısmı okullardaki uygulama süresini yeterli olmadığı düşüncesindedirler. Araştırmada bazı öğretmen adayları bu durumu:

"Yeterli. Çünkü, normal ders saatlerine göre ayarlanmış ve yorucu değil."

"Yeterli. Çünkü, öğretmenliğe alışmak anlamında yeterlidir."

"Yeterli. Çünkü, birinci dönem 4, ikinci dönem 6 saat olmakta ve bence bu yeterli ancak uygulama, Okul deneyimi 3.sınıftan başlamalı."

"Yeterli. Çünkü, zaten okul ve KPSS ile birlikte yürütmek çok zor oluyor. Bence 4 saatlik uygulama daha iyiydi." gibi ifadelerle belirtmişlerdir.

KPSS gibi sınavlar eğitim sistemimiz olumsuz etkilediği gibi Okul Deneyimi Derslerini de etkilemektedir. Yapılan çalışmalarda da (Şimşek, 2014) paralel sonuçlar görülmektedir.

2. Okul Deneyimi dersi ile ilgili çözüm önerileriniz nelerdir? sorusuna öğretmen adaylarının vermiş olduğu görüşler Tablo 7'de gösterilmiştir:

Tablo 7. Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi Dersi İle İlgili Çözüm Önerilerine Ait İstatistiksel Verileri

Öneriler	Cinsiyet				Toplam
	Erkek		Kadın		
	f	%	f	%	
Etkinliklerinin sade ve açıklayıcı olması	3	100	-	0	3
Saatlerin değiştirilmesi	8	36,3	14	63,7	22
Uygulama kontrollerinin yapılması	4	56,8	3	42,6	7
Model alınacak bir öğretmenin seçilmesi	3	100	-	0	3
Aktif derse katılma	3	75	1	0	4
Stajyerlere değer verilmesi	2	50	2	50	4
Bu dersin olmasına gerek olmaması	1	100	-	0	2
Kıyafete karışılmaması	-	0	2	100	2
İletişim daha iyi olmalı	2	100	-	0	2
Sorun yok	4	29,2	11	80,3	15

Tablo 7. incelendiğinde öğretmen adaylarının (8 erkek, 14 kadın) Okul Deneyimi dersi ile ilgili en çok üzerinde durdukları konu "saatlerin değiştirilmesi" ile ilgilidir. Öğretmen adaylarının (2 kişi) en az üzerinde durdukları konu ise "bu dersin olmasına gerek olmaması", "kıyafete karışılmaması" ve "iletişimin daha iyi olması" şeklindedir. Bu konuyla ilgili bazı öğretmen adayları:

"Saati değiştirilmeli, kontroller yapılmalı."

"Ya Okul Deneyimi ya KPSS bir yıl sona olmalı. Her ikisi aynı anda olmuyor. Nescafe değil bu."

"Haftada iki gün olabilir. Çünkü günde 1 günde 6 saat çok yorucu oluyor. Yine konu anlatımları sırasında en azından bir iki konu anlatımı dışında öğrencilerle baş başa ders olmalıdır. Uygulama öğretmeni izin verebilir bence. Çünkü rahat hareket edemiyoruz. Kendimizi baskı altında hissediyoruz ve hiçbir faydası olmuyor."

"Ders saati azalsın en önemlisi bu." şeklinde görüş ileri sürmüşlerdir.

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Öğretmen adaylarının büyük çoğunluğunun Okul Deneyimi dersine "tecrübe kazanma ve yararlı bir ders" olarak baktıkları görülmüştür. Öğretmen adaylarının bir kısmı ise Okul Deneyimi dersini "zaman alıcı, gereksiz ve düzensiz" yapılan bir ders olarak gördükleri sonucuna ulaşılmıştır. Yapıcı ve Yapıcı (2004)'nın öğretmen adaylarının Okul Deneyimi I dersine yönelik görüşlerinin incelendiği çalışmasında da benzer sonuçlar

gözlenmektedir. Öğretmen adayları Okul Deneyimi dersini öğretmenlik mesleğini tanımada yararlı bir ders olarak görmekte fakat; okul-fakülte koordinasyonu açısından yetersiz olduğu belirtilmektedir. Öğretmen adaylarının uygulama okulunda bulunma statüsü açık ve net hale getirilmelidir. Uygulama okulunda öğrenci miyiz, öğretmen miyiz, öğretmen adayı mıyız? ifadelerinin (Yapıcı ve Yapıcı, 2004: 57) stajyere değer verilmediğini gösteren ifadeler olarak yorumlanabilir. Oğuz (2004)'un benzer bir çalışmasında öğretmen adayları Okul Deneyimi I dersinin olumlu etkileri olduğundan ve mesleği öğrenim süreci başında görme ve tanıma olanağı verdiğinden bahsetmişlerdir. Ayrıca dışarıdan görüldüğü gibi kolay bir meslek olmadığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Yeşil ve Çalışkan (2006)'ın çalışmasında da öğretmen adaylarının yüksek düzeyde bilişsel, duyuşsal ve davranışsal beklentilerle Okul Deneyimi I dersi sürecine başladıkları ancak, bu beklentilerin yeterince karşılanamadığı sonucuna ulaşılmıştır. Topkaya, Topcan ve Kara (2012)'ın çalışmasında öğretmen adayları Öğretmenlik Uygulaması dersi hakkında öğretmenlik mesleği için tecrübe kazandırıcı bir ders olarak görüş belirtmişlerdir. Cansaran, İdil ve Kalkan (2006)'ın çalışmasında öğrencilere okul deneyimi dersinin gerekli olup olmadığı sorulduğunda öğrencilerin çoğunluğu Okul Deneyimi dersinin gerekli olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir. Yapılan çalışmalarda (Yenilmez ve Ata, 2012) öğretmen adaylarının Okul Deneyimi dersi öğretmenliğin ilk adımı, okul yaşamıyla ilk buluşmasıdır. Yaşayarak öğrenmelerin sağlandığı bir derstir. Bu ders ile öğretmen adaylarının tecrübe kazandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca amacına göre yapılmadığı şeklinde olumsuz görüşlerde bulunmaktadır.

Öğretmen adaylarının Okul Deneyimi dersine yönelik öğrencilerle yaşadıkları sorunlara bakıldığında büyük bir kısmının "iletişim problemi" ve "saygılı davranma" konusunda sorun yaşadıkları görülmüştür. Bir kısım öğretmen adayı da sorun yaşamadıklarını belirtmişlerdir. Ören, Sevinç ve Erdoğan (2009) çalışmasında öğretmen adaylarının uygulama okulunda karşılaştıkları problemin kaynağına bakıldığında öğrenciler ile %12.5 sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir. Oğuz (2004)'un çalışmasında öğretmen adayları öğrencilerle uğraşmanın görüldüğü kadar kolay olmadığı şeklinde görüş ileri sürmüşlerdir. Cansaran, İdil ve Kalkan (2006)'ın çalışmasında da öğretmen adaylarının okul deneyimi I-II derslerinin yürütülmesinde, uygulama okulu ve uygulama öğretmenlerinin seçiminde haftalık çalışma programlarının düzenlenmesinde planlanan etkinliklerin zamanında ve belirlenen hedefler doğrultusunda gerçekleştirilmesinde ve uygulamaya devam eden öğrencilerin değerlendirilmelerinde bazı sorunlar yaşandığı gözlenmiştir.

Öğretmen adaylarının uygulama öğretmeniyle yaşadıkları sorunlara bakıldığında hem erkek (27) hem de kız (26) öğrencilerin büyük çoğunluğu sorun yaşamadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmen adaylarının bir kısmı ise (2 erkek öğretmen adayı) uygulama öğretmeniyle yaşanan sorunların "meslekten soğutmaya" neden olduğunu ifade etmişlerdir. Yeşil ve Çalışkan (2006)'ın benzer bir çalışmasında da öğretmen adaylarının öğretmenlerin kendilerini bir öğretmen gibi kabul etmeleri ve kişiliğine saygı duymaları konusunda beklenen ve karşılanan tutum düzeyinin farklı olduğu görülmektedir. Şimşek (2013)'in çalışmasında ise, "İdare dışındaki okul personeli ile yaşanan güçlükler nelerdir?" sorusuna öğretmen adaylarının % 88'i olumsuz görüş bildirmiştir. Olumsuz görüş bildirenlerden % 20'i si bizi küçümsüyor ve önemsemiyorlar, % 6'sı da yan branşta sorunlar çıkıyor, % 30 u öğretmenler odasını kullanamıyoruz, % 30'u anlattığımız konuları yeniden anlatıyorlar, % 8'i ise bize yapmamız gereken işler dışındaki işleri yaptırıyorlar şeklinde ifade etmişlerdir. Kaya ve Samancı (2013)'nın yaptığı bir çalışmada ise, öğretmen adaylarının %50'si uygulama öğretmeninden memnunken %50'si ise memnun olmadıklarını ifade etmişlerdir.

Öğretmen adaylarının büyük bir çoğunluğu okulun fiziki yapısına ilişkin sorunlara "sorun yok" şeklinde cevap vermişlerdir. Öğretmen adaylarının en az yaşadıkları sorun ise "stajyerlere yer ayrılması" şeklinde cevap vermişlerdir. Buna ek olarak öğretmen adaylarının okul idaresiyle yaşadıkları sorunlar incelendiğinde öğretmen adaylarının çoğunluğu (24 erkek, 25 kadın) "sorun yok" şeklinde cevap vermişlerdir. Öğretmen

adaylarının en az üzerinde durdukları nokta (1 erkek) ise, okul idaresi tarafından “değer verilmeme” konusudur. Topkaya, Tokcan ve Kara (2012)’nin çalışmasında öğretmen adayları eğitim yöneticilerinin öğretmen adaylarına yeterince vakit ayrılmadığına ilişkin görüş bildirmişlerdir. Yeşil ve Çalışkan (2006)’ın çalışmasında ise öğretmen adayları, okul yöneticilerinin karşılaşılan sorunları aşma konusunda yardımcı olmaya istekli bulunmaları, dersle ilgili gerekli düzenlemeleri yapmaya istekli olmaları ve güler yüzlü ve hoşgörü ile ilişkiler kurmaya istekli olmaları noktasında beklenen ve karşılananın aynı olmadığı görülmektedir.

Öğretmen adayları (33 erkek, 24 kadın) Okul Deneyimi dersi uygulama saatlerini yeterli bulmaktadırlar. 15 öğretmen adayı (7 erkek, 8 kadın) ise, Okul Deneyimi dersi uygulama saatlerini yetersiz görmektedirler. Ancak Ören, Sevinç ve Erdoğan (2009)’un benzer bir çalışmasında öğretmen adayları son sınıfta iki dönem boyunca yapılan uygulamanın yetersiz olduğu, ders sayısının artırılması gerektiği ve dersin haftada 1 gün olarak sınırlandırılmamasının günlere dağıtılması gerektiği yönünde görüş bildirilmiştir.

Öğretmen adaylarının Okul Deneyimi dersi ile ilgili çözüm önerilerine bakıldığında öğretmen adaylarının (8 erkek, 14 kadın) Okul Deneyimi dersi ile ilgili en çok üzerinde durdukları konu “saatlerin değiştirilmesi” ile ilgilidir. Öğretmen adaylarının (2 kişi) en az üzerinde durdukları konu ise “bu dersin olmasına gerek olmaması”, “kıyafete karışılmaması” ve “iletişimin daha iyi olması” şeklindedir. Ören, Sevinç ve Erdoğan (2009)’un benzer bir çalışmasında öğretmen adayları sorunlara yönelik çözüm önerisi olarak bu dersin amacına ulaşması için herkesin (öğretim elemanı, öğretmen, okul yönetimi, öğretmen adayı) daha bilinçli olması gerektiği, Okul Deneyimi dersinin ilk 3 seneye dağıtılması ve 4. yılda ücretli staj yapılması gerektiği, stajı herkesin kendi memleketinde yapması gerektiği; böylece stajın daha faydalı ve etkili olacağı, öğretim elemanları her hafta staj dosyasını kontrol etmek yerine mülakat yapması gerektiği öne sürülmüştür. Bektaş, Horzum ve Ayvaz (2012)’in çalışmasında ise öğretmen adayları okul yönetimi konusunda daha kapsamlı bilgiye sahip olma, öğrencilere psikolojik olarak destek verebilmek için gerekli becerileri ve nitelikleri kazanmak, öğretmen-aile iletişiminin sağlıklı olmasını sağlamaya yönelik beceriler kazanmak, milli eğitim sistemini tanımak şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Yapılan çalışma sonuçlarına göre, uygulama öğretim elemanı ve uygulama koordinatörlerine önemli sorumluluklar düşmektedir. Öğretmen adayı, uygulama öğretmeni ve öğrencinin iletişim kurabilecekleri seminerler, sosyal faaliyetler, sınıf içi etkinlikler düzenlenebilir. Öğretmen adayının okulun bir parçası sayılabilmesi için ders dışında kullanabilecekleri bir mekân oluşturulabilir. Okul Deneyimi dersi etkinlikleri yeniden düzenlenebilir. Okul Deneyimi ile ilgili çalışmalar daha büyük gruplarda, daha geniş kapsamlı bir şekilde yapılabilir. KPSS gibi sınavlar nedeniyle Okul Deneyimi dersi uygulaması etkililiğini yitirmektedir. Bu nedenle bu dersin 1., 2. ve 3. sınıflarda uygulanabilirliği göz önünde bulundurulabilir. Öğretmen adayının Okul Deneyimi uygulaması sırasındaki durumu tam olarak belirlenmelidir. Öğrenci mi, öğretmen adayı mı yoksa öğretmen mi? karmaşası giderilebilir. Okul Deneyimi uygulamasında uygulama yapılacak okul yönetimi ve öğretmenlere gerekli bilgi verilmelidir. Okul Deneyimi dersi öğretmen adayları için bir kötü bir izlenim bırakmaması için gerekli önlemler alınabilir. Öğretmen adaylarının yaşamış oldukları sorunların çözümü için fakülte-uygulama okulları birlikte hareket etmeleri sağlanabilir.

KAYNAKÇA

- Aydın, S. & Selçuk, A. (2007). “Öğretmen Adaylarının “Okul Deneyimi II” Dersine İlişkin Görüşleri (Yüzüncü Yıl Üniversitesi Örneği).” Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 4(2): 75-90.
- Azar, A. (2003). “Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerine İlişkin Görüşlerinin Yansımalar.” Milli Eğitim Dergisi, 159. <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/159/azar.htm> adresinden 10 Ocak 2014 tarihinde alınmıştır.
- Ballantyne, R. & Mylonas, A. (2001). “Improving student Learning During ‘Remote’ School-based Teaching Experience Using Flexible Delivery of Teacher Mentor and Student Preparation Programmes.” Asia- Pacific Journal of Teacher Education,, 29(3): 263-273.
- Baytekin,Ç., Kıyıcı ve Horzum, M.B. (2002). “Okul deneyimi-1 Dersinin Öğrenme ve Öğretme Ders Teknolojisi Açısından Saptanması.” The Turkish Online Journal of Educational Technology, 1(9):55-71.
- Bektaş, M., Horzum, M. B. & Ayvaz, A. (2012). “Sınıf Öğretmeni Adaylarının Okul Deneyimi Dersinin Amaç ve Etkinlikleri Hakkındaki Görüş ve Önerileri.” Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi, 33: 1-20. <http://www.akademikbakis.org/> adresinden 20.03.2014 tarihinde alınmıştır.
- Buyurgan, S. (2001). “Okul Deneyimi I Dersi ile İlgili İzlenimler.” Çağdaş Eğitim, 274: 32-38.
- Cansaran, A., İdil, Ö. & Kalkan, M. (2006). “Fen Bilgisi Eğitimi Anabilim Dallarındaki “Okul Deneyimi” Uygulamalarının Değerlendirilmesi.” Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 26 (1): 83-99.
- Ergünes, Y. (2005). “Okul Deneyimi Dersi Uygulamasının Öğrenciler Tarafından Amacına Uygun Olarak Yapılıp Yapılmadığının Değerlendirilmesi.” Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 8 (13): 106-128. <http://sbe.balikesir.edu.tr/dergi/edergi/c8c13/makale/c8s13m11> pdf adresinden 10 Ocak 2014 tarihinde alınmıştır.
- Kaptan, S. (1998). *Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri*. Ankara: Tekışık Web Ofset Tesisleri.
- Kaya, H. Ş. (2013). “Sınıf Öğretmeni Adaylarının Okul Deneyimi Dersinde İletişimle İlgili İlk İzlenimleri.” EKEV Akademi Dergisi, 17(56): 419-428.
- Koroğlu, H., Başer, N. & Yavuz, G. (2000). “Okullarda Uygulama Çalışmalarının Değerlendirilmesi.” Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 19: 85-95.
- Lyhty, M. R. & Kaikkonen, P. (2009). “The Difficulty of Change: The Impact of Personal School Experience and Teacher Education on The Work of Beginning Language Teachers.” Scandinavian Journal of Educational Research, [http:// dx.doi.org/](http://dx.doi.org/) adresinden 10 Ocak 2014 tarihinde alınmıştır.
- MEB. (1998). Öğretmen Adaylarının Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Öğretim Kurumlarında Yapacakları Öğretmenlik Uygulamasına İlişkin Yönerge. Ankara: Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü.10.11.2013 tarihinde <http://mevzuat.meb.gov.tr/html/102.html> adresinden alınmıştır.
- Oğuz, A. (2004). “Okul Deneyimi I Dersinin Öğretmen Adayları Üzerindeki Etkileri.” Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 11: 141-162.
- Ören, F. Ş., Sevinç, Ö. S. & Erdoğan, E. (2009). “Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi Derslerine Yönelik Tutumlarının ve Görüşlerinin Değerlendirilmesi.” Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 15(58): 217-246.
- Özçelik, N. (2012). “Yabancı Dil Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Dersine İlişkin Görüşleri.” GEFAD/ GUJGEF 32 (2): 515-536.

- Özdemir, A.Ş. & Çanakçı, O. (2005). "Okul Deneyimi I" Dersinin Öğretmen Adaylarının Öğretim-Öğrenme Kavramlarına ve Öğretmen-Öğrenci Rollerine Bakış Açıları Üzerindeki Etkileri." İlköğretim- Online, 4 (1): 73-80.
- Saraç, G. (2004). "Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Oklu Deneyimi I Dersine Yönelik İlgileri ve Beklentileri." 1924-2004 Müzik Muallim Mektebinde Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu SDÜ, 7-10 Nisan, Isparta. 10.11.2013 tarihinde <http://www.muzikegitimcileri.net/bilimsel/bildiri/G-Sarac.pdf> adresinden alınmıştır.
- Şimşek, N. (2013). "Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinde Karşılaştıkları Güçlüklerle İlgili Algularının Belirlenmesi." 10.01.2014 tarihinde http://www.susbid.com/Makaleler/1611496396_23.pdf adresinden alınmıştır.
- Topkaya, Y., Tokcan, H., & Kara, C. (2012). "Öğretmenlik Uygulaması Dersi Hakkında Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Görüşleri." The Journal of Academic Social Science Studies, 5(7): 663-678.
- Uslu, Z. (2001). "Okul Deneyimi Derslerinin Öğretmen Adaylarına Etkileri." *Çağdaş Eğitim*, 282: 29-35.
- Yapıcı, Ş. & Yapıcı, M. (2004). "Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi I Dersine İlişkin Görüşleri." İlköğretim- Online, 3(2): 54-59.
- Yenilmez, K. & Ata, A. (2012). "Matematik Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi Uygulamalarına İlişkin Görüşleri." *Eğitim ve öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1(3): 55-63.
- Yeşil, R. & Çalışkan, N. (2006). "Okul Deneyimi I Dersinden öğrencilerin Beklentileri ve Bu Beklentilerin Karşılama Düzeyi." *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4 (1): 55-72. 10 Ocak 2014 tarihinde http://www.tebd.gazi.edu.tr/arsiv/2006_cilt_4/sayi_1_/55-72.pdf adresinden alınmıştır.
- Yıldız, E. (2002). *Okul Deneyimi I ve Okul Deneyimi II Derslerinin Değerlendirilmesi*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- YÖK/Dünya Bankası, (1998). "Fakülte- Okul İşbirliği." Milli Eğitimi Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi, Ankara, Öğretmen Eğitimi Dizisi.

Views of Social Studies Teacher Candidates' About School Experience Course

Sibel OĞUZ⁴, Emine AVCI⁵

Summary

INTRODUCTION

The School Experience course aims at providing pre-service teachers with experiences via observations and meetings for them to know the schools where they will perform an application, the students attending such schools, the curricula implemented there, and the teachers working there in general. Thus, it is important to determine the views of pre-service teachers regarding the School Experience course. In this regard, the present study made an attempt to answer the below-mentioned questions:

1. What do you think about the School Experience course?
2. What problems do you experience during your internship within the scope of the School Experience course? Explain them.
3. Are application hours of the School Experience course adequate?
4. What are your solution suggestions for the School Experience course?

Planned observations and activities aimed at introducing the teaching profession are called School Experience. The School Experience course should achieve its goal fully so that qualified teachers are cultivated. This course enables pre-service teachers to be acquainted with the teaching profession as well as the school environment and the classroom environment before going into profession. At this point, the investigation of the problems experienced by pre-service teachers in the School Experience course is important for overcoming relevant deficiencies.

METHOD

The present study, which was conducted to evaluate the views of pre-service social sciences teachers regarding the School Experience course, was a descriptive one employing the survey model. The semi-structured interview form, a qualitative research method, was used for data collection.

FINDINGS AND DISCUSSION

It was determined that a great majority of the pre-service teachers regarded the School Experience course as an "experience-bringing and beneficial course". Some pre-service teachers, on the other hand, considered it "time-consuming, unnecessary, and irregular". Most of the problems encountered by the pre-service teachers in the School Experience course were about "communication" and "respect in treatment". While a great majority of the pre-service teachers (both females and males) stated that they did not have any problem with the application teacher, some pre-service teachers told that the problems they had with the application teacher caused "alienation from the profession". Most of the pre-service teachers said, "no problem" to the questions about the physical structure of the schools. The least frequently experienced problem was "no space assigned to interns". Additionally, the pre-service teachers said, "no problem" to the questions about problems with the school administration. The issue focused on by the pre-service teachers least in this

⁴ Assist., Prof., Kastamonu University, Faculty of Education, soguz@kastamonu.edu.tr

⁵ Res. Assist., Kastamonu University, Faculty of Education, eavci@kastamonu.edu.tr

matter was “non-appreciation by the school administration”. The pre-service teachers generally found the application hours of the School Experience course adequate. Most of the solution suggestions of the pre-service teachers concerning the School Experience course involved “change of course hours”. The issues focused on by the pre-service teachers least in this matter involved “lack of necessity for the course”, “interference in dressing”, and “better communication”.

IMPLICATIONS

The research results demonstrate that important responsibilities fall to application instructors and application coordinators. Seminars, social events, and in-class activities whereby pre-service teachers, application teachers, and students can communicate may be organized. Spaces which pre-service teachers can use for spending their out-of-class time may be provided to make them part of the school. The School Experience course activities may be re-arranged. More comprehensive research with larger samples may be conducted in regard to the School Experience course. The School Experience course application loses its efficiency because of examinations like KPSS (Public Personnel Selection Examination). Thus, an attempt may be made to provide this course in the 1st, 2nd, and 3rd grades rather than the final year. The status held by pre-service teachers during the School Experience application should be determined definitely. Are they students, or pre-service teachers, or teachers during such application? This confusion may be eliminated. Necessary information should be given to school administrations and teachers to be included in the School Experience application. Necessary measures may be taken so that the School Experience course does not leave a bad impression in pre-service teachers. Pre-service teachers may be made to act in concert with faculties and application schools for their problems to be solved.